

Suomen radonhallinta oy pyrkii toiminnallaan parantamaan ihmisten tietoisuutta radonturvallisuudesta ja sen aiheuttamista terveyshaitoista. Ilmoitetut tiedot pyritään pitämään ajantasaisina, virheettöminä sen hetkisten lakien ja asetusten mukaisina. Palvelun tarjoajana Suomen radonhallinta Oy ei ole vastuussa mitään osin sisällön virheettömyydestä. Suomen radonhallinta Oy ei vastaa sisällön käytännön soveltamisen, tulkinnan tai väärinymmärtämisen seurauksena aiheutuneista välittömistä tai välillisistä vahingoista ja muista seuraamuksista. Tämä dokumentti on koostettu yrityksen ja sen sidosryhmien omaan käyttöön.

Tämä materiaali on koostettu Suomen radonhallinta Oy:n toimesta Eu-lainsäädäntö asiakirjasta

Lähde: Eu-virallinen lehti <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:013:FULL:FI:PDF>

Uusi Eu-lainsäädäntö radonaltistuksesta koostettuna. 14.2.2014

DIREKTIIVIT

★ **Neuvoston direktiivi 2013/59/Euratom, annettu 5 päivänä joulukuuta 2013, turvallisuutta koskevien perusnormien vahvistamisesta ionisoivasta säteilystä aiheutuville vaaroilta suojelemiseksi ja direktiivien 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom ja 2003/122/Euratom kumoamisesta**

(22) Asuntoja koskevista selvityksistä saatujen epidemiologisten löydösten mukaan keuhkosyöpäriski on tilastollisesti huomattavasti suurempi, jos altistuu pitkäaikaisesti tasolla 100 Bq m⁻³ oleville sisäilman radonpitoisuuksille. Uusi säteilyaltistustilanteiden määrittely mahdollistaa sen, että komission suosituksen 90/143/Euratom säännökset voidaan sisällyttää turvallisuuden perusnormien sitoviin vaatimuksiin jättäen samalla tarpeeksi joustavuutta täytäntöönpanoon.

(23) Kansalliset toimintasuunnitelmat ovat tarpeen radonaltistuksen pitkän aikavälin riskien hallitsemiseksi. On todettu, että tupakoinnin ja suuren radonaltistuksen yhteisvaikutus aiheuttaa yksittäiselle henkilölle huomattavasti suuremman riskin sairastua keuhkosyöpään kuin jompikumpi noista tekijöistä yksinään ja että tupakointi moninkertaistaa radonaltistuksesta aiheutuvan riskin väestön tasolla. Jäsenvaltioiden on pyrittävä torjumaan nämä molemmat terveysvaarat.

25) Tilannetta, jossa radonia erittyy maapohjasta työpaikan sisäilmaan, on käsiteltävä vallitsevana altistustilanteena, sillä tällainen radonin esiintyminen on pitkälti riippumatonta ihmisten työpaikalla harjoittamasta toiminnasta. Tällaiset altistukset voivat olla merkittäviä jäsenvaltioiden tunnistamilla tietyillä alueilla tai tietyntyyppisillä työpaikoilla, ja kansallisen vertailutason ylittyessä olisi toteutettava asianmukaisia toimenpiteitä radonin ja radonaltistuksen vähentämiseksi. Jos tasot ylittävät jatkuvasti kansallisen viitetason, tätä ihmisten työpaikalla harjoittamaa toimintaa ei saisi katsoa toiminnoksi. Jäsenvaltioiden olisi kuitenkin varmistettava, että tällaiset työpaikat ilmoitetaan ja että tilanteet, joissa työntekijöiden altistus saattaa ylittää vuosittaiselle efektiiviselle annokselle asetetun 6 mSv:n rajan tai vastaavan radonaltistuksen aikaintegroidun arvon, jonka määrittämisessä on otettu huomioon altistuksen kesto ja radonpitoisuuden ajallinen vaihtelu, käsitellään suunniteltuina altistustilanteina ja että niissä sovelletaan annosrajoja, ja jäsenvaltioiden olisi määriteltävä, mitä operatiivisia suojelevaatuksia on noudatettava.

54 artikla

Työpaikkojen radon

1. Jäsenvaltioiden on vahvistettava työpaikkojen sisäilman radonpitoisuuksille kansalliset vertailutasot. Ilmassa olevan aktiivisuuspitoisuuden vuotuisen keskiarvon vertailutaso ei saa olla suurempi kuin 300 Bq m⁻³, elleivät jäsenvaltiossa vallitsevat olosuhteet tätä edellytä.

2. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että radonmittauksia tehdään

- a) jäljempänä 103 artiklan 3 kohdan mukaisesti määriteltyihin alueisiin kuuluvilla työpaikoilla, jotka sijaitsevat pohjakerroksessa tai kellarikerroksessa, ottaen huomioon liitteessä XVIII olevassa 2 kohdassa tarkoitetut kansalliseen toimintasuunnitelmaan sisältyvät parametrit, sekä
- b) tietyn tyyppisillä työpaikoilla, jotka on määritelty kansallisessa toimintasuunnitelmassa ottaen huomioon liitteessä XVIII oleva 3 kohta.

3. Työpaikkoihin kuuluvilla alueilla, joissa radonpitoisuus (vuotuinen keskiarvo) ylittää jatkuvasti kansallisen vertailutason huolimatta III luvussa säädetyn optimointiperiaatteen mukaisista toimista, jäsenvaltioiden on edellytettävä, että tilanteesta ilmoitetaan 25 artiklan 2 kohdan mukaisesti ja että sovelletaan 35 artiklan 2 kohtaa.

74 artikla

Sisäilman radonaltistus

1. Jäsenvaltioiden on vahvistettava sisäilman radonpitoisuuksille kansalliset vertailutasot. Ilmassa olevan aktiivisuuspitoisuuden vuotuisen keskiarvon vertailutaso ei saa olla suurempi kuin 300 Bq m³
2. Jäsenvaltion on 103 artiklassa tarkoitetussa kansallisessa toimintasuunnitelmassa edistettävä toimia, joilla tunnustetaan radonpitoisuuksien (vuotuinen keskiarvo) vertailutason ylittävät asunnot, ja tarvittaessa edistettävä teknisin tai muilla keinoin radonpitoisuuksia vähentäviä toimenpiteitä tällaisissa asunnoissa.
3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että paikallisella ja kansallisella tasolla jaetaan tietoa altistumisesta sisäilman radonille sekä siihen liittyvistä terveysvaaroista, radonmittausten tärkeydestä ja vallitsevien radonpitoisuuksien vähentämiseksi käytettävissä olevista teknisistä keinoista.

75 artikla

IX LUKU

JÄSENVALTIOIDEN JA TOIMIVALTAISTEN VIRANOMAISTEN YLEISET VELVOLLISUUDET JA MUUT VIRANOMAISVALVONTAA KOSKEVAT VAATIMUKSET

1 JAKSO

Institutionaalinen rakenne

76 artikla

Toimivaltainen viranomainen

1. Kunkin jäsenvaltion on nimettävä toimivaltainen viranomainen suorittamaan tässä direktiivissä säädettyjä tehtäviä. Niiden on varmistettava, että

a) toimivaltainen viranomainen on toiminnallisesti erotettu muista elimistä tai organisaatioista, joilla on yhteyksiä tässä direktiivissä käsiteltyjen toimintojen edistämiseen tai käyttöön, jotta viranomaisen riippumattomuus valvontatehtävän hoidossa on tosiasiallisesti suojattu asiattomalta vaikutukselta.

b) toimivaltaiselle viranomaiselle annetaan sellaiset oikeudelliset valtuudet sekä henkilöstöresurssit ja taloudelliset resurssit, joita se tarvitsee täyttääkseen velvoitteensa.

2. Jos jäsenvaltiossa on useampi kuin yksi toimivaltainen viranomainen jollain tietyllä toimivallan alalla, jäsenvaltion on nimettävä yksi yhteyspiste yhteydenpitoon muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa. Jos ei ole käytännössä kohtuuden rajoissa mahdollista luetella kaikkia tällaisia yhteyspisteitä eri toimivalta-aloille, jäsenvaltio voi nimetä yhden ainoan yhteyspisteen.

3. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle yhteyspisteiden nimet ja osoitteet sekä ilmoitettava kunkin vastualue, jotta tietojenvaihto jäsenvaltion viranomaisten kanssa sujuisi tarvittaessa nopeasti.

82 artikla

Säteilysojeluasiantuntija

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että säteilysojeluasiantuntija antaa toiminnanharjoittajalle päteviä neuvoja lakisääteisten vaatimusten noudattamisesta työperäiseen altistukseen ja väestön altistukseen liittyvissä asioissa.

2. Säteilysojeluasiantuntijan on annettava neuvoja tilanteen mukaan ja ainakin seuraavan laisissa kysymyksissä:

a) optimointi ja asianmukaisten annosrajoitusten asettaminen

b) uusien laitosten suunnitelmat ja uusien tai muutettujen säteilylähteiden käyttöön hyväksyminen sekä niihin liittyvät mahdolliset säteilysojeluun kannalta merkitykselliset tekniset tarkastukset, suunnitellun ratkaisun, turvallisuusominaisuudet ja säteilysojeluun tarvittavat varoituslaitteet

103 artikla

Radonia koskeva toimintasuunnitelma

1. Edellä olevan 100 artiklan 1 kohdan soveltamiseksi jäsenvaltioiden on laadittava kansallinen toimintasuunnitelma sellaisten pitkän aikavälin riskien käsittelyyn, jotka johtuvat altistuksesta maaperästä, rakennusmateriaaleista tai vedestä erittyvälle radonille asunnoissa, julkisissa rakennuksissa ja työpaikoilla. Toimintasuunnitelmassa on otettava huomioon liitteessä XVI esitetyt asiat, ja ne on päivitettävä säännöllisesti.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että käytössä on asianmukaiset toimenpiteet, joilla estetään radonin erittyminen uusiin rakennuksiin. Nämä toimenpiteet voivat merkitä erityisten vaatimusten sisällyttämistä kansallisiin rakennusmääräyksiin.
3. Jäsenvaltioiden on määritettävä alueet, joissa radonpitoisuuden (vuotuinen keskiarvo) odotetaan huomattavan useissa rakennuksissa ylittävän asiaankuuluvan kansallisen vertailutason.

7 JAKSO

Täytäntöönpanon valvontajärjestelmä

104 artikla

Tarkastukset

1. Jäsenvaltioiden on otettava käyttöön yksi tai useampi tarkastusjärjestelmä tämän direktiivin nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi ja tarvittaessa tarkkailu- ja korjaavien toimenpiteiden käynnistämiseksi.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltainen viranomainen laatii tarkastusohjelman, jossa otetaan huomioon toimintoihin liittyvän vaaran mahdollinen suuruus ja luonne, toimintoihin liittyvien säteilysuojelukäytösten yleinen arviointi sekä tämän direktiivin nojalla annettujen säännösten noudattamisen aste.
3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kunkin tarkastuksen löydökset kirjataan ja toimitetaan asianomaiselle toiminnanharjoittajalle. Jos löydökset liittyvät tapauksen mukaan ulkopuoliseen työntekijään tai ulkopuolisiin työntekijöihin, ne toimitetaan myös työnantajalle.
4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tarkastusohjelmien pääkohdat ja niiden toteuttamisen yhteydessä havaitut tärkeimmät löydökset ovat yleisön saatavilla. FI 17.1.2014 Euroopan unionin virallinen lehti L 13/37

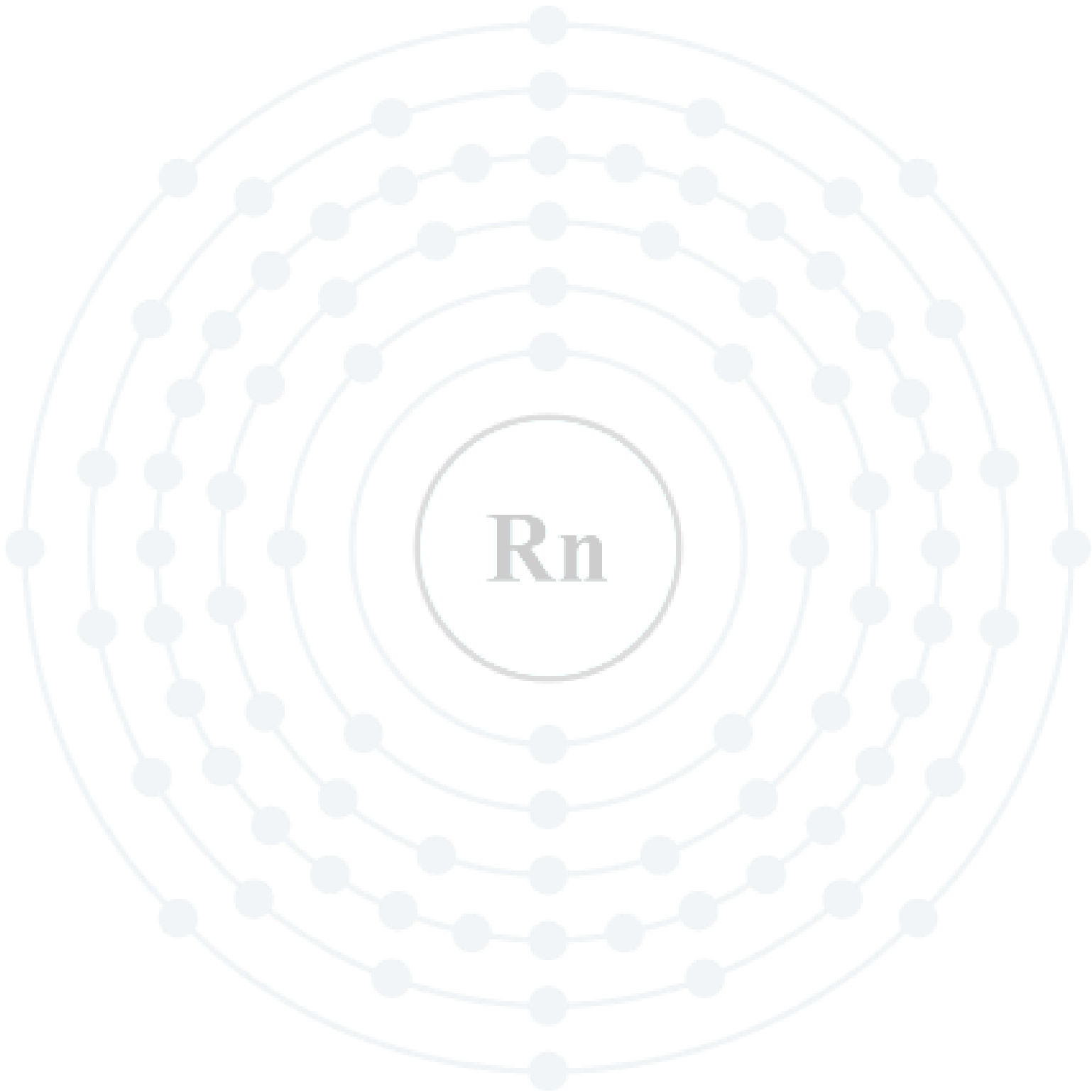
X LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

106 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 6. helmikuuta 2018.
2. Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.
3. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

54, 74 ja 103 artiklassa tarkoitettu luettelo asioista, jotka on otettava huomioon laadittaessa radonaltistuksesta aiheutuvia pitkän aikavälin riskejä koskevaa kansallista toimintasuunnitelmaa

- 1) Strategia sisäilman radonpitoisuuksien tai maaperän kaasupitoisuuksien kartoittamiseksi, sisäilman radonpitoisuuksien jakautumisen arvioimiseksi, mittaustulosten hallinnoimiseksi ja muiden asiaankuuluvien muuttujien (kuten maaperä- ja kalliityyppien, maaperän läpäisevyyden ja kallion tai maaperän radium-226-pitoisuuden) määrittämiseksi.
- 2) Lähestymistapa, tiedot ja kriteerit, joita käytetään alueiden rajaamisessa tai muiden sellaisten parametrien määrittelyssä, joita voidaan käyttää erityisindikaattoreina tilanteista, joissa voidaan mahdollisesti altistua merkittävästi radonille.
- 3) Tyypimäärittely työpaikoille ja julkisille rakennuksille, kuten kouluille, maan alla sijaitseville työpaikoille ja tietyillä alueilla sijaitseville työpaikoille ja julkisille rakennuksille, joissa edellytetään mittauksia riskinarvioinnin perusteella, ottaen huomioon muun muassa rakennuksen käyttöaste.
- 4) Peruste vertailutasojen asettamiselle asunnoille ja työpaikoille. Tarvittaessa peruste erilaisten vertailutasojen asettamiselle rakennusten erilaisille käyttötarkoituksille (asunnot, julkiset rakennukset, työpaikat) sekä olemassa oleville ja uusille rakennuksille.
- 5) Vastuualueiden osoittaminen (viranomaisille ja muille toimijoille), koordinoitimekanismit ja toimintasuunnitelman täytäntöönpanoon käytettävissä olevat resurssit.
- 6) Strategia radonaltistuksen pienentämiselle asunnoissa ja 2 kohdassa määriteltyjen tilanteiden käsittelyn priorisoinnille.
- 7) Strategiat rakentamisen jälkeisten korjaavien toimien helpottamiseksi.
- 8) Strategia, mukaan lukien menetelmät ja työkalut, joilla estetään radonin erittyminen uusiin rakennuksiin, mukaan lukien sellaisten rakennusmateriaalien tunnistaminen, joista radonia erittyy merkittävästi.
- 9) Aikataulut toimintasuunnitelman tarkistuksia varten.
- 10) Viestintästrategia, jolla pyritään lisäämään yleisön tietoisuutta ja tiedottamaan paikallisille päätöksentekijöille, työnantajille ja työntekijöille radonin aiheuttamista riskeistä, myös tupakoinnin yhteydessä.
- 11) Mittauksiin ja korjaaviin toimenpiteisiin liittyviä menetelmiä ja välineitä koskevat ohjeet. On myös harkittava kriteerejä mittaus- ja korjauspalveluyritysten akkreditointiin.
- 12) Tarvittaessa rahoitustuen tarjoaminen radonselvityksiin ja korjaaviin toimenpiteisiin erityisesti sellaisia yksityisasuntoja varten, joissa esiintyy hyvin korkeita radonpitoisuuksia.
- 13) Pitkän aikavälin tavoitteet radonaltistuksesta (tupakoijille ja tupakoimattomille) aiheutuvan keuhkosyöpäriskin pienentämiseksi.
- 14) Tarvittaessa muiden asiaan liittyvien kysymysten ja vastaavien ohjelmien, kuten energiansäästöä ja sisäilman laatua koskevien ohjelmien, huomioon ottaminen.

Suomen radonhallinta Oy pyrkii edistämään ja noudattamaan tulevia EU-vaatimuksia toiminnassaan välittömästi.